

Ценностни аспекти на педагогическото ежедневие
Value Aspects of the Pedagogical Daily Round

ЕМОЦИОНАЛНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ТЕАТРАЛНАТА ИГРА ПРИ ДЕЦАТА ОТ I – IV КЛАС

Рени Атанасова

Основно училище „Христо Ботев“ – Пазарджик

Резюме. Интересът на децата към театралната игра е много голям. Кукленият театър е особен вид театрално изкуство и негов инструмент е театралната кукла. Децата се запознават с различните видове кукли и мистичния им ореол. Емоции предизвикват куклите, направени от импровизирани материали. Настоящата статия предлага различни театрални игри и практики – етюди и магическото „Ако“. Забавни за децата са упражненията за усъвършенстване на говора. Магията на театъра е в симбиозата от различните изкуства.

Keywords: theater game and practices, Puppet Theater

Интересът на децата към театрализираната игра е много голям. Тя има дълбоки корени в историческото развитие на човешката цивилизация, вечен спътник на хората от всички времена и възрасти. Формирането на умения и способности у децата да виждат, да чувстват и усещат по-добре заобикалящата ги жизнена среда е важно условие за театрално-игрова дейност.

Кукленият театър е особен вид театрално изкуство, което се отличава с начина на съставяне на сценичния образ. Той се реализира чрез един художествен инструмент – театралната кукла. Кукла може да бъде всеки предмет, на който са придадени качества и особености на живо същество.

Преди да се появят на сцена обаче, на всички кукли трябва да се вдъхне живот от ръцете на майсторите.

Децата с любопитство се запознават с различните видове кукли. Искат да знаят как са изработени и с удоволствие разиграват малки етюди по избрана от тях тема.

Куклите имат много предимства, казва Оскар Уайлд. Те никога не спорят. Не издават сурови присъди и не изказват недообмислени мнения относно изкуството. Освен това нямат никакъв личен живот. Въображението на авторите тук е способно да превърне в живо същество всяка материя.

Куклата е обвеяна с мистичен ореол в културата на всички народи по света. Има много приказки, в които героите хранят куклата и я молят да изпълни желанията им. А маговете още от древността правели от восък или плат кукли, които набождали с игли. Пронизвали сърцето например, за да предизвикат мъка или да нарушат душевния покой. Срещат се и кукли, които се използват като символ за гадаене. В Африка и досега се правят кукли от шаманите, които символизират образа на болния човек.

Децата по принцип се радват на всички кукли. Зависи от това, как ще бъде поднесен драматургичният материал, как актьорът ще усети куклата и ще я представи пред децата.

Един герой може да се направи и от обикновена пръчка. И това да впечатли зрителите. Има много приказки, които децата знаят наизуст. Зная случаи, в които детската аудитория се изненадва от визията на куклата. Има собствена нагласа и когато нещо е поднесено прекалено авангардно, на излизане малките питат: „Мамо, кога ще гледаме Червената шапчица?“.

Децата обичат да играят с импровизирани кукли, направени от различни материали: дървени лъжици, конци, носни кърпички, памук и вълна. Разиграват различни етюди с малки детски чорапчета, носни кърпи и лъжички. Участниците проявяват въображение, сърчност и импровизация. Много често оставят куклите и играят без тях, като влизат лесно в дадена роля.

Емоции предизвикват различните театрални игри и практики. Децата ентусиазирано се включват в игрите и желаят да ги изпълняват и в урочната дейност. Чрез тях се учат да работят в малка група (екип). Изразяват своето отношение, съпричастност и толерантност.

Видове театрални игри и практики

Огледало

Описание

Децата застават по двойки. Едното прави прости и бавни движения, а другото се опитва да ги повтаря като в огледало. Не разговарят. След няколко минути сменят местата си.

Време – 10 минути.

Машини

Описание

Едно дете доброволно застава в средата на стаята и прави повтарящ се звук и движение като машина. Едно по едно децата се присъединяват, като правят движенията, наподобяващи машината. От тях не се иска да имитират човека, който е бил пръв.

Време – 10 минути.

Стоп кадър

Описание

Двама доброволци застават пред групата, като правят прости импровизации по зададена тема, избран герой или ситуация. Един от участниците извиква „Стоп!“, двамата актьори „замръзват“ на място, а извикалият заема мястото на единия (по избор) и изпълнява неговата роля. Новата двойка започва да разиграва нова тема и играта продължава.

Време – 10 минути.

Статуя

Описание

Всяко от децата получава възможност да застане в центъра на кръга. Когато застанат там, те казват името си и заемат поза статуя. Тя трябва да изразява тяхното вътрешно състояние, без да го споменават на глас (гняв, радост, смях, плач...). Статуята съществува няколко секунди. Друго дете заема нейното място.

Цел – умение да изразяват чувствата си без думи.

Време – 20 минути.

Етюд

Етюд – това е неголям отрязък от сценичния живот, създаден от въображението, предлаганите обстоятелства и магическото „Ако“.

Пример №1

Какво би станало, „ако“ Червената шапчица отива при баба си с мотор? Децата разиграват различни варианти и дописват приказката, както им подсказва въображението.

Пример №2

Ами „ако“ Спящата красавица се събуди не след 100, а след 50 години и принцът още не се е родил? Дали приказката ще бъде същата, каквато я е написал Шарл Перо?

Пример №3

Какво би станало, „ако“ едно от Трите прасенца ходи на тренировки по карате? Какво ще се случи тогава с вълка в началото на приказката? Ами в края?

Пример №4

Ами „ако“ феята кръстница забрави да предупреди Пепеляшка за края на магията и тя се преобрази в балната зала? Дали принцът ще остане влюбен в дрипавата хубавица?

Малките актьори се развихрят: импровизират, играят, разказват и съвсем променят приказките. Получават се невероятни истории с интересен и неочакван край.

Ръководителят може да предостави и други примери и идеи от обичани и известни на децата приказки.

Децата с интерес посрещат и упражненията за усъвършенстване на говора. Опитват се да ги изпълняват добре и много се забавляват.

Пример:

– Сто сушичани се събрали на сушишкото шосе да си шушукат по сушишки.

– Сашо суши шише на шейсет и шестото широко шосе.

– Русо прасе просо пасе, паси, прасе, опрасено, русо просо некосено.

– Рано пиле рано пее.

– Рекох да ти река, па не ти рекох, па си рекох, че да не речеш – рече да ми рече, па не ми рече.

– Кралица Клара и крал Карл крали кларинети от кралската кларинета-джийница на крал Карл Пети.

– Валери товари с вила варели.

– Шарено шише на шосе.

– По шосе шопи вървят, шоп след шоп, шестдесет и шест шопи.

– Ших сив ширит, свих сив ширит.

– Шумул, шумул, шумулчица, щурчо свири на гъдулчица.

– Шишлав шибек шие шаячни шуби.

– Шейсет и шест кози кожи.

Театърът е комплексно изкуство. Неговата магия не се дължи само на актьорската игра, а и на симбиозата от музика, танц, изобразително изкуство. Емоциите, които предизвикват, са още по-силни, ако децата участват в театралното представление. У някои се проявяват заложби за рисуване, музикален слух, усет към цветовете и дизайнерско мислене. Едва ли всички деца ще се насочат към сцената, не това е целта ни. Достатъчно е да запазят интереса си към театралната игра, желанието да ходят на театър и да подобрят самочувствието си. Надявам се, че емоционалните преживявания ще ги направят съпричастни и милосърдни хора, готови да посрещнат трудностите в света, който ги очаква.

А защо да не изградят и ново, необикновено бъдеще, докоснато от вечната магия на театралното изкуство?!

БЕЛЕЖКИ

1. <http://images.google.bg/>

2. <http://more.info.bg/article.as>

3. <http://www.capital.bg/>

EMOTIONAL IMPACT OF THE THE ARTICAL GAME AMONG CHILDREN FROM I TO IV GRADE

Abstract. The interest of the children in the theater game is very large. Puppet Theater is a special kind of theatrical art and its instrument is the puppet. Children are introduced to different types of dolls and their mystical aura. Emotions provoke dolls made of improvised materials. This article offers a variety of theater games and practices – sketches and the magic ”if“. Fun for children exercises to improve speech. The magic of theater is the symbiosis of different arts.

Rennie Atanasova

✉ Hristo Botev Primary School
Pazardjik

E-mail: reni_at@abv.bg